

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

Sjefen for Spesialenheten, besøk: Grønnegata 82
Post: Postboks 93, 2301 HAMAR
Tel: 62556100 Faks: 62556102
E-post: post@spesialenheten.no

PÅTALEVEDTAK

SAK NR 14446150 369/18-123

ETTERFORSKING AV UFORSIKTIG OMGANG MED SKYTEVÅPEN 12. MAI 2018 VED X POLITISTASJON - A

Anmeldelsen

Oslo politidistrikt opprettet 13.mai 2018 anmeldelse for avfyrt vådeskudd lørdag 12. mai 2018 på X politistasjon. Saken ble oversendt Spesialenheten 15. mai 2018.

Kriminalvakten i Oslo ble lørdag 12. mai 2018 kl. 06.00 varslet om et vådeskudd på X politistasjon. Det var A som hadde avfyrt skuddet. En patrulje fra Kriminalvakten rykket ut til åstedet. A fortalte at han var på X politistasjon i forbindelse med tjenesten. Mens han ventet, tørrtrente han på en ny hurtigtest med tjenestepistolen. Under treningen hadde et skudd gått av og truffet en vegg på piketten. Skuddet hadde gått gjennom veggen og inn i et garderobeskap som sto inntil veggen på baksiden. Han hadde forsikret seg om at det ikke var folk i garderoben før han begynte tørrtreningen. Han avfyrte skuddet ca. kl. 03.25. A ringte sin avsnittsleder, B, og fortalte hva som hadde hendt.

Av politiets undersøkelser på stedet fremgår at veggen A skjøt mot, er en gipsvegg. Bak gipsveggen er herregarderoben. Skuddet gikk gjennom veggen, inn i et skap på andre siden og prosjektilet stoppet i skapdøren.

Vedlagt anmeldelsen fulgte illustrasjonsmappe fra åstedet.

Spesialenhetens etterforskning

"Spesialinstruks for bevæpning av xxxxx", er innhentet. Videre har Oslo politidistrikt oversendt "Retningslinjer for lagring, transport og bruk av våpen under trening" (udatert) og brev fra POD datert 26. januar 2017 vedrørende "Prosedyrer for politiets våpenhåndtering".

A er avhørt som mistenkt.

Nærmere om sakens faktum

A arbeider i X. Han er godkjent X og hadde gyldig godkjenningssprøve for pistol da hendelsen inntraff i mai 2018. Etter hendelsen har han gjennomført ny godkjenningssprøve og innehar nå godkjenning fram til 1. juli 2019.

I avhør opplyste A at alle X har en fysisk og en operativ godkjenning med bruk av våpen. De har en helhetlig vurdering gjennom året og trener mellom 200-300 timer i året utenom arbeidstid.

Den 12. mai hadde han xtjeneste alene. xxxx, reiste han til avdelingens pikett på X politistasjon for å slappe av. De var i ferd med å innføre en ny hurtigtest for pistolskyting der

det ene kravet er en test med en serie av fem øvelser. I forbindelse med innføring av den nye hurtigstesten hadde de blitt oppfordret til å tørrtrene, og han skulle trene på den.

A har forklart at han vurderte hvilken retning han skulle trene i. I den ene delen er det et soverom. Han visste ikke om det lå noen der og sov. Den andre delen er adskilt med vegg hvor skapene deres er bak. Videre inn i dette garderoberommet er det yttervegg til selve bygget. Han visste at det ikke var noen i garderoben fordi han hadde vært på toalettet og visste at han var alene på jobb. Han valgte derfor å trene i retning garderoben. Han indekserte mot et fast punkt på veggen, nederst på venstre del av et bilde. A har opplyst at det er liten gjennomslagskraft med «shortstopp» ammunisjonen, som de bruker som tjenesteammunisjon. Han fulgte prosedyren for tørrtrening. Han la bort to av magasinene, tok ut magasinet i pistolen, tømte våpenet, satte patronen tilbake i magasinet og la også det tredje magasinet bort. Han demonterte våpenet og satte inn en kammerpinne. Våpenet var nå klart til tørrtrening og han utførte treningen. Da han var ferdig, gjorde han samme prosedyre i motsatt rekkefølge. Ladet våpenet og gjorde det tjenestedyktig før han satte seg i sofaen og så på TV. Han kom på en "app" han hadde fått tips om å laste ned. I app-en kan man legge inn tidsfaktorene, og kan ved den måle om man er innenfor de tidskrav som stilles. A la inn tidene og gikk tilbake i "treningsmodus". Poenget med øvelsen var at han skulle trene på "trekk fra hylster med avtrekk". Han reiste seg, stilte seg på samme sted som tidligere, la telefonen på sofakanten, trykket på app-en, valgte samme punkt i veggen, trakk våpenet fra hylsteret og tok avtrekk.

A har forklart at han skjønnte med en gang hva han hadde gjort. Han brukte litt tid på å samle seg, gikk inn i garderoben og fant bulken i garderobeskapet, tok vekk fragmentet fra skapet, støvsuget glasset fra bilderammen og varslet avsnitsleder. Nesten samtidig kom melding om at han måtte reise ut på oppdraget sitt. I samråd med avsnitsleder utførte han oppdraget og kom tilbake igjen da det var fullført.

A forklarte at han var sikker på at det ikke hadde kommet noen inn i herregarderoben etter at han hadde sjekket den, fordi det ikke er noen annen vei inn enn via piketten hvor han oppholdt seg.

A ble foreholdt Politihøgskolens instruktørmanual for pistol av 5. april 2017 og punktet om "... Det bør av sikkerhetsmessige årsaker etableres et fast område for tørrtrening på de respektive tjenestestedene...".

A sa han ikke kunne huske å ha lest akkurat denne manualen, og forklarte at på tidspunktet for hendelsen, hadde X ikke noe fast oppsatt tørrtreningsområde på jobben. De kunne bruke tid til å trene alene når de hadde tid til det. Ifølge A er det etter hendelsen blitt et dedikert område i garasjen hvor de kan tørrtrene. De må låse eget våpen i våpenskap, og det er egne våpen som er preppet for trening. De må alltid være to som sjekker hverandre og man skal ha et klart skille for når man trener og når man ikke trener. Dette blir gjort ved at man sier høyt "ferdig med trening".

A erkjenner straffeskyld for uforsiktig behandling av skytevåpen, men erkjenner ikke straffeskyld for at det var egnet til å volde fare for andre.

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker skal etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet eller påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten,

jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken er vurdert etter straffeloven § 188 om uforsiktig omgang med skytevåpen. Det følger av Ot. prp. Nr. 8 2007-2008 at bestemmelsen med enkelte endringer erstatter straffeloven av 1902 § 352, og i hovedsak viderefører gjeldende rett.

Straffansvar etter straffeloven § 188 er betinget av at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpen på en uforsiktig måte, som er egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Det kreves ikke at handlingen faktisk har voldt skade. Det er tilstrekkelig at atferden objektivt sett var egnet til dette. Av rettspraksis vises det blant annet til Rt. 1989 s. 439 og Rt. 1993 s. 96. Uttrykket "andres liv eller helse" innebærer at fare for lovovtrederens eget liv eller helse ikke rammes, og heller ikke fare for materielle skader.

Skyldkravet er forsett med hensyn til at man har med et skytevåpen å gjøre. Skyldkravet er imidlertid blandet, idet det er tilstrekkelig med uaktsomhet i forhold til at atferden skjer på "uforsiktig måte" slik at den er "egnet til å volde fare for andres liv eller helse". Bestemmelsen gir uttrykk for en norm som kommer til anvendelse både i de tilfeller hvor selve bevæpningen med skytevåpen er rettmessig og ønskelig (for eksempel politiets våpenbruk) og de tilfeller hvor både bevæpningen og bruken er uønsket. Farepotensialet ved uforsiktig omgang med skytevåpen ligger til grunn for det strenge aktsomhetskravet i straffeloven § 188.

Spesialenheten har gjennomgått Spesialinstruksen for bevæpning av X. Det nevnes ingen spesifikke regler for rutiner ved tørrtrening. Av punkt 3 om daglig bevæpning fremgår blant annet:

"X er bevæpnet i den daglige tjenesten under utførelse av tjenesteoppdraget jf. våpeninstruksen § 3-2 første ledd og andre ledd... Innsatspersonellet i tjenesteoppdrag er til vanlig bevæpnet med pistol."

Formålet med "Retningslinjer for lagring, transport og bruk av våpen under trening", er å utfylle spesialinstruksen. Av retningslinjene punkt 6 fremgår:

Avsnitt 1: "Ved egentrening med tørre våpen skal det brukes kammerpinne til pistol..."

Avsnitt 2: "Ved trening med våpen skal i utgangspunktet to eller flere polititjenestepersoner være til stede..."

Avsnitt 3: "POD har åpnet for at xxxxx kan fravike kravet om at det er to eller flere polititjenestepersoner tilstede under egentrening. Punkt 6, første avsnitt er uansett gjeldende."

I PODs brev av 26. januar 2017 til X, står det blant annet: "Sammenholdt med den treningsmengden og nivå som ligger til X, så kan det gis et unntak fra kravet om to personer sammen som vist til i "Tiltak I og II".

Dette for at praktiske hensyn med tjeneste enkeltvis skal kunne ivaretas. Øvrige rutiner og nødvendig gjennomgang av sikkerhetshensyn skal selvfølgelig ivaretas fullt ut."

Det fremgår ikke av oversendte retningslinjer/instrukser om det er avsatt dedikerte steder for tørrtrening ved X.

Spesialenheten mener på bakgrunn av As forklaring og undersøkelsene på stedet at avfyringen ikke var egnet til å volde fare for andres liv eller helse. Det legges til grunn at A hadde forsikret seg om at det ikke var noen andre til stede før tørrtreningen. Når det gjelder valg av sted for tørrtrening, fremgår det ikke av retningslinjene til xxxxx at treningen skal foregå på forhåndsdefinerte steder.

Saken henlegges for A som intet straffbart forhold anses bevist.

Vedtak

Saken henlegges for A som intet straffbart forhold anses bevist.

A underrettes om vedtaket.

Kopi av vedtaket oversendes politimesteren i Oslo politidistrikt til orientering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 23. oktober 2018